

Vydavateľ: SOŠ potravinárska, Cabajská 6, 949 01 Nitra

Šéfredaktorka: Ing. Katarína Adámeková

Zástupkyňa šéfredaktorky: Ing. Alena Andrášiová

Redaktorská rada: Erika Čápeková, Klaudia Pšenáková, Natália Ruttkayová

Ročník: prvý

Číslo: 2/2021

Obsah:

Na slovíčko

Ako vznikalo prvé číslo

Vyhodnotenie dotazníka

Sladké karamelové ďakujem

AMFO 2020/2021

Jedným uchom dnu, druhým von

SOČ 2021

Tvorivý odborný výcvik

Prvý rok praxe v Tesco za nami

Ako si vyrobiť radosť

Jeden z nás

Tajnička

Ekonomická osemsmerovka

Recept na leto

Leto za rohom

Na slovíčko u „Kapitánky“

Je krásny, slnečný deň... Belasé, pokojné more, spieva svoju pieseň čajkám, ktoré ladne krúžia nad bójami. Občas na ne zosadnú a pozorujú život vo vode. Na horizonte svetielkujú lode, ktoré sa vydávajú na dobrodružnú plavbu šírim morom. Nikdy nevedia, či ich more uspí tichou uspávkou alebo ich objíme náručou mocných vln. Pootvorím oči, ostré letné lúče mi nedovolia vidieť jasne. Pozorne sa zahľadím... V diaľke rozoznávam obrysy veľkej lode, ktorá pokojne smeruje do neznáma. Kapitán, pardon kapitánka, stojí na palube a uvedomuje si, že osud jej pasažierov je nateraz v jej rukách. Ťarchu zodpovednosti nesie na vlastných pleciah, intenzívne pociťuje ako ďaleko je dno, ale vie, že musí „svoju loď“ šťastne doviest do prístavu... Na detaily výpravy sme sa spýtali „Kapitánky“ lode s názvom Stredná odborná škola potravinárska v Nitre, Ing. Kataríny Čurillovej.

1. Každá loď má svojho kapitána, ktorý určuje rýchlosť, smer a cieľ jej plavby. Vy ste tiež „kapitánkou“ tejto našej školskej lode. Aké ciele plavby ste si stanovili, kým sa loď doplaví do prístavu?

Keď som sa stala „kapitánkou“ tejto lode, teda našej školy, mala som predstavu, čo chcem okrem zabezpečenia teoretického a praktického vyučovania dosiahnuť. Vedela som, že má už za sebou 40 - te jubileum, takže budú potrebné opravy, resp. rekonštrukcie. A naozaj, z každého „kúta“ budov, ktorých máme celkom päť, obklopených veľkým areálom, vyskakovala požiadavka minimálne na opravu. Bolo si treba stanoviť priority, do čoho sa pustiť skôr a čo odložiť. Tak už siedmy rok opravujeme, vymieňame, modernizujeme, meníme vzhľad interiéru, ale aj exteriéru školy a stále máme ďalšie a ďalšie požiadavky, čo nás ešte čaká. Takmer vo všetkých budovách sa vymenili okná, v pavilónoch teoretického vyučovania sa zrekonštruovali sociálne zariadenia a dvere, zrealizovala sa kompletná rekonštrukcia školského internátu na Cabajskej 6, a to nielen s interiérovými stavebnými úpravami a novým nábytkom do študentských izieb, ale aj jeho zateplením. Momentálne sme dokončili asi najvýznamnejšiu rekonštrukciu v histórii školy – Projekt: Progresívne vzdelávanie v cukrárstve a pekárstve v rámci výzvy IROP. Nemôžem povedať, že už sme zakotvili v prístave, že toto je náš cieľ – stále mám ďalšie ciele, ďalšie výzvy, kam by som chcela posunúť školu, aby bola modernou vzdelávacou inštitúciou na úrovni 21. storočia. Takže ešte sa plavíme ďalej, smer máme jasný, rýchlosť plavby závisí od finančných prostriedkov, ktoré na naplnenie cieľu dokážeme získať. A ešte jedna dôležitá vec, kapitán len vtedy vie bezpečne dopraviť loď do prístavu, ak má okolo seba takých námorníkov, ktorí

rešpektujú jeho príkazy a ktorým môže dôverovať. A ja viem, že bez aktívnej pomoci mojich kolegov by som sa k „cieľu“ plavila ťažko.

2. Za svoj život ste preplávali veľa míl, zažili ste zmeny smeru plavby, pokojné ale aj rozbúrené more. Na ktoré obdobie života najradšej spomínate?

Naozaj každý človek prejde za svojho života rôznymi etapami, striedajú sa radostné aj smutné udalosti, každá etapa prináša nové nádeje a očakávania, ale aj nostalgiu nad tým, čo už pominulo. Je pravda, že vo svojej profesionálnej oblasti ma „vietor zavial“ na rôzne pracovné pozície a zaradenia. Ale vlastne celý pracovný život to bola oblasť školstva a vzdelávania mládeže. Hneď po skončení VŠ som začínala v Topolčanoch ako stredoškolská učiteľka, neskôr som na SOU obchodnom v Zlatých Moravciach vykonávala funkciu zástupkyne riaditeľky školy pre praktické vyučovanie. Po 17 rokoch pedagogickej kariéry som prijala pracovnú ponuku ako metodička na odbore školstva Krajského úradu v Nitre, následne na podobnú riadiacu pozíciu na novovzniknutý Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, kde som mala možnosť ovplyvňovať chod stredných škôl na jeho území. Po 12 rokoch pôsobenia na VÚC som „zakotvila“ na tejto škole v pozícii riaditeľky školy. S istou dávkou nostalgie spomínam na moje pedagogické začiatky, kedy som mala pocit, že žiakov učenie viac baví a majú z neho radosť. Musím povedať, že medzi žiakmi som sa vždy cítila dobre.

3. V prístave života si každý prehodnocuje svoju plavbu, je niečo, čo by ste urobili inak?

Ja nie som typ človeka, ktorý by sa v živote sťažoval, že mu niečo uniklo, niečo nevyšlo, alebo čosi prepásol. Jasné, že sa veci dejú niekedy inak, ako by sme chceli, ale v konečnom dôsledku sa ukáže, že možno to tak malo byť. Našťastie o dôležitých životných rozhodnutiach som sa mohla rozhodovať slobodne, bez vonkajších nátlakov alebo obmedzení. A keďže som bola sama strojcom svojho šťastia, nemám dôvod sa na nikoho hnevať, že ma zle nasmeroval..... Ale všetky vážne kroky treba robiť rozvážne a zodpovedne a prijať aj ťažké obdobie s pokorou a bázňou.

4. Za posledný rok sme prežili ťažké obdobie plné odriekania, samoty, strachu, niektorí aj straty blízkych. Ako ste zvládali izoláciu, dištančnú plavbu, loď bez posádky (žiakov) a čo vám pomáhalo prekonať ťažké míle?

Bolo to naozaj ťažké obdobie – ak sme chceli seriózne dodržiavať všetky pandemické opatrenia, museli sme sa fyzicky odstrihnúť od najbližšej rodiny – detí, vnukov, ktorí žijú v Prahe, nedalo sa za nimi cestovať, tak som aspoň využívala možnosť chodiť každodenne do práce. Aj keď prísť do školy, v ktorej chýbajú žiaci, nebolo veselé. Preto som sa veľmi tešila, keď sa opatrenia začali uvoľňovať a postupne sa študenti vracali do školských lavíc, na odborný výcvik, školský internát. Verím, že nič podobné a v takom veľkom rozsahu sa už

nezopakuje, pretože nás to všetkých poznačí na dlhé obdobie a negatívne následky pandémie sa budú prejavovať postupne.

5. Je niečo, čo ste si z tejto situácie odniesli a chceli odkázať svojim študentom, kolegom, poprípade nejaké ponaučenie?

Zo dňa na deň sa mohol náš zdravotný stav radikálne zmeniť – vírus nebral ohľad, či navštívi riaditeľa alebo bezdomovca. A v mnohých prípadoch sa ľudský príbeh skončil fatálne. Takže asi by sme všetci mali prehodnotiť naše životné priority a začať sa správať podľa toho náležite zodpovedne. Vážiť si každý deň prežitý v zdraví, v harmónii so svojimi najbližšími – rodinou, spolužiakmi, kolegami.

6. Dnešní študenti zažívajú osobitné študentské časy. Ako si vy spomínate na vaše školské časy?

Moje študentské časy – to bol celkom iný level... Strednú aj vysokú školu som absolvovala v „minulom storočí“ - mladí povedia – „za mamutov“ , ale nemala som pocit, že nám niečo chýba, žili sme šťastný, bezstarostný život bez mobilov a tabletov, nič sme netušili o sociálnych sieťach, o to viac sme sa spolu stretávali, trávili čas vonku v prírode, športovaním, rozprávaním, bolo veselo.. Do školy sme chodili poctivo, netolerovala sa neospravedlnená absencia, ak mal niekto zníženú známku zo správania, najradšej by od hanby „chodil kanálmi“. Nielen pedagógovia, ale aj rodičia nás viedli k disciplinovanosti, zodpovednosti, úcte k starším a autoritám. V dnešnej dobe demokracie je všetko inak...Možno história ukáže, ktoré obdobie bolo správne...

7. Dnešné interview sa nesie v námorníckej, prázdninovej atmosfére, ako budete tráviť nastávajúce dni voľna? Máte nejaký cestovateľský sen, ktorý by ste si chceli splniť?

Joj, ja mám ešte kopu cestovateľských snov, len v tomto období je ťažké niečo plánovať, keď Vám to aktuálna pandemická situácia môže zmeniť. Aj keď som bola v minulosti odvážna a precestovala som takmer všetky kontinenty, toto leto budem rada, ak sa bez veľkých obmedzení dostanem do Česka a späť za svojimi vnukmi. Ale teším sa, že budeme mať na seba viac času a do sveta sa snád ešte v budúcnosti vyberiem.

8. Na záver by sme vás chceli poprosiť, či máte nejaké motto alebo životnú múdrosť, ktorou sa riadite a ktoré by ste chceli poslať ďalej?

Veľmi sa mi páči „Hymna života“ , ktorej autorkou je Matka Tereza – misionárka lásky, ktorá za svoju nezištnú celoživotnú pomoc biednym, nevyliciteľne chorým v indickej Kalkate získala Nobelovu cenu mieru:

Život je šanca – využi ju
Život je krása – obdivuj ju
Život je blaženosť – užívaj ju
Život je sen – uskutočni ho
Život je výzva – prijmi ju
Život je povinnosť – naplň ju
Život je hra – hraj ju
Život je bohatstvo – ochraňuj ho
Život je láska – poteš sa s ňou
Život je záhada – prekukni ju
Život je sľub – splň ho
Život je smútok – prekonaj ho
Život je hymna – spievaj ju
Život je boj – prijmi ho
Život je šťastie – zaslúž si ho
Život je život – ži ho!

Rozhovorom sprevádzala Ing. Katarína Adámeková

Ako vznikalo prvé číslo nášho časopisu

Večer. V dome je ticho. Počuť iba praskanie dreva starožitného stola na prízemí. Všetci už spia. Sadám si za stôl, na ktorom je počítač. Na obrazovke bliká správa. Je skoro polnoc, počuť len ťukanie do klávesnice. Vymieňame si rýchle správy cez messenger. Myšlienky sa pretekajú s písmenami na obrazovke. V hlave sa nám rodí množstvo nápadov ako ukuchtiť prvé číslo nášho časopisu. Pociťujem nadšenie. S množstvom pribúdajúcich správ pribúdajú aj minúty a ručička hodín sa dávno prehupla do ďalšieho dňa.

Už máme skoro recept vytvorený. Už vieme aké ingrediencie použiť, koho osloviť, už máme záchytné body, postupujeme krok po kroku. Treba ísť spať. A takto to ide niekoľko prebdených nocí. Štípu oči od neustáleho pozerania do obrazovky, no myšlienka na zrod nového, celkom nováčičkého, prvého čísla vyhráva.

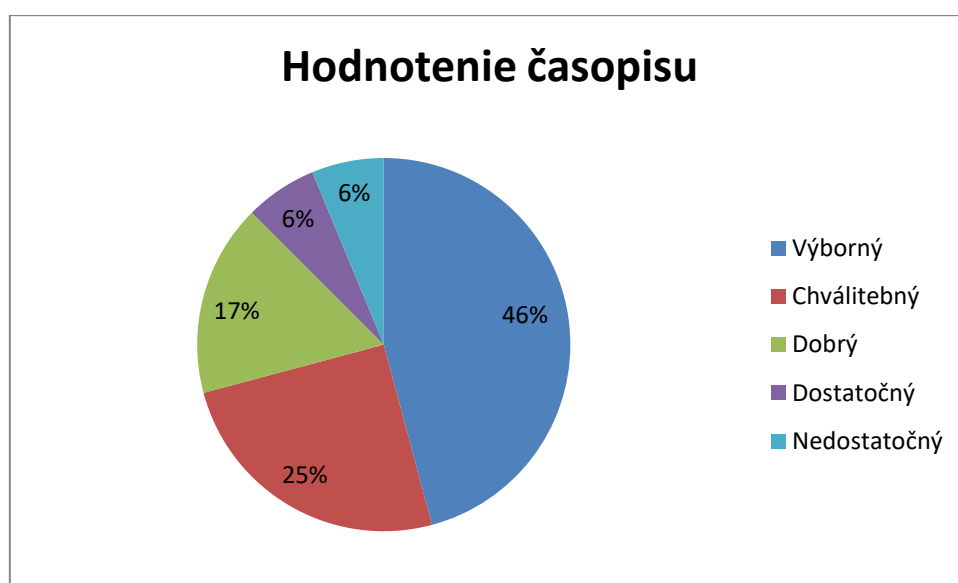
Všetko sa začalo naplnením krásnych myšlienok žiakov na hodinách praxe marketingu a ich zhmotnením do článkov, fotografií, kresieb, básní, s výsledkom, že napriek ťažkému obdobiu druhej vlny vírusu, ktorý zmenil veľa, to v našej škole žije, síce na diaľku, ale veľmi intenzívne. Hľadali sme spojenie medzi sebou, založili sme tím. Z nášho tímu sa z jedného vykľul skvelý fotograf, z druhého maliar či grafik, z tretieho básnik, ďalší sa prejavil ako organizátor... A ono to už išlo akosi samo. S pribúdajúcimi nápadmi do časopisu nadšenie rástlo, sociálne siete praskali vo švíkoch, počítač bol horúci a horúco bolo aj v našich hlavách. Objavovali sme v našich žiakoch a aj sami v sebe schopnosti dosiaľ neobjavené a pridávali sme postupne všetky ingrediencie, stránku, po stránke prvého čísla nového časopisu. Nášho. Bol to proces, tvorba v tichu noci s nastavením tichého režimu na počítači a telefóne. Až jedného predvianočného rána po ďalšej takmer prebdenej noci a dochucovaní, ktoré nemalo konca kraja, sme si slávnostne na obrazovku naozaj naservirovali horúce, historicky prvé číslo nášho Labužníka. Nech sa nám s chuťou číta.

Autor: Ing. Alena Andrášiová

Vyhodnotenie dotazníka

Koncom mája sme si vás dovolili osloviť s dotazníkom zameraným na spokojnosť s prvým číslom školského časopisu Labužník, ktorý uzrel svetlo sveta v decembri minulého roka. Dovoľte nám podeliť sa s jeho výsledkami a sprostredkovať vám názory, požiadavky vás všetkých, ktorí ste sa ho zúčastnili.

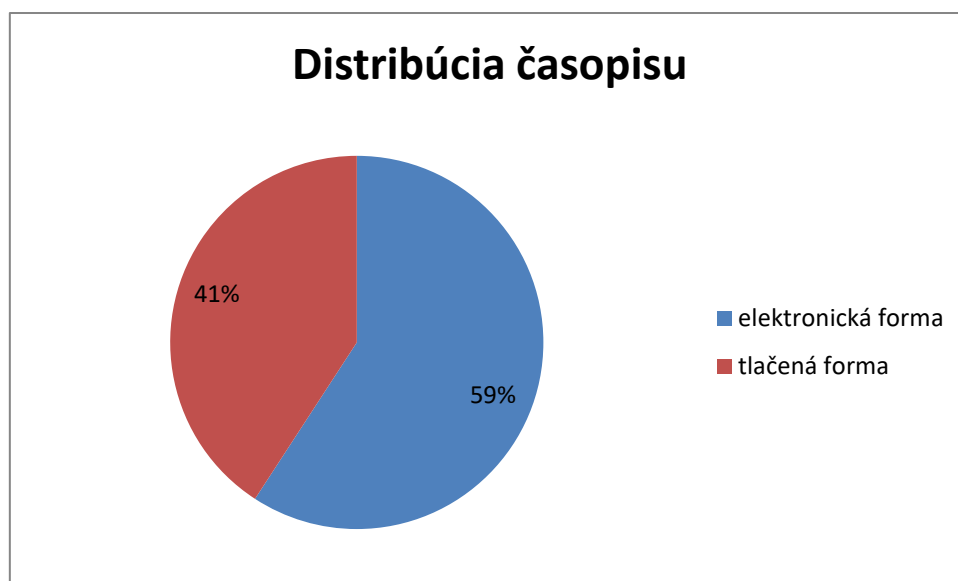
V otázke číslo 1 sme vás požiadali o ohodnotenie časopisu a priradenie známky od 1 po 5. Známkovalo sa tradičným spôsobom, kde jednotka znamenala výborný a postupne až po nedostatočný.

Obr. č. 1 Hodnotenie časopisu

Ako môžeme vidieť na grafe, až 46% z opýtaných klasifikovalo časopis na výborný, 25% respondentov zvolilo možnosť chválitebný, 17% účastníkov prieskumu si myslí, že časopis bol dobrý a najmenej, po 6% z vás ohodnotilo Labužníka na známku dostatočný a nedostatočný. So známkovaním sme spokojní, aritmetický priemer známok za 1. číslo časopisu dosiahol hodnotu 2,02. Na vysvedčení si odnášame známku chválitebný. Dobré známky nás potešili a tie zlé nás motivujú zlepšovať sa s každým ďalším vydaným číslom.

V druhej otázke sme sa vás spýtali, akým spôsobom by ste uvítali distribúciu časopisu od nás k vám.

Obr. č. 2 Distribúcia časopisu

Z výsledkov vyplynulo, že 59% respondentov postačuje elektronická forma distribúcie a 41% opýtaných by privítalo aj tlačенú formu distribúcie. Tento výsledok sme zvažili a prinášame zopár výťažkov Labužníka č. 2. Do budúca plánujeme distribuovať časopis v tlačenej forme do každých rúk.

V otázke číslo 3 sme sa pýtali, aké rubriky by ste privítali v nasledujúcich číslach?

Analýzou zozbieraných údajov sme zistili, že v budúcnosti by ste uvítali rubriky z oblasti varenia, správneho stravovania, recepty, predstavenie našich cukrársko-pekárskych výrobkov, zaujímavosti zo života školskej kuchyne. Ďalšou žiadanou tematikou bola oblasť zo života školy a žiakov, akým aktivitám sa naši študenti venujú, privítali by ste príspevky a výtvary žiakov a tiež niečo z internátneho života. Poslednou dopytovanou kategóriou bola sféra kultúry, športu a zábavy. Respondenti často uvádzali, že by sa radi dozvedeli viac o uskutočnených školských športových podujatiach, privítali by tipy na zaujímavé knihy, filmy, hudbu, miesta na Slovensku či v zahraničí z pohľadu žiakov, hlavolamy, vtipy, logické úlohy, rozhovory s učiteľmi a žiakmi a množstvo iných nápadov. Za originálne nápady vám všetkým ďakujeme, niektoré témy sa v 1. čísle časopisu už objavili ako napríklad výtvary žiakov, zo života školy, hlavolamy, vtipy, iné sa nachádzajú v aktuálnom vydaní. Vzhľadom na situáciu, v ktorej sme sa pri zrode prvého čísla nachádzali, sme pracovali s tým, čo nám okolnosti ponúkali. Do budúca sa určite posnažíme vaše požiadavky pretaviť do stránok ďalších čísel Labužníka.

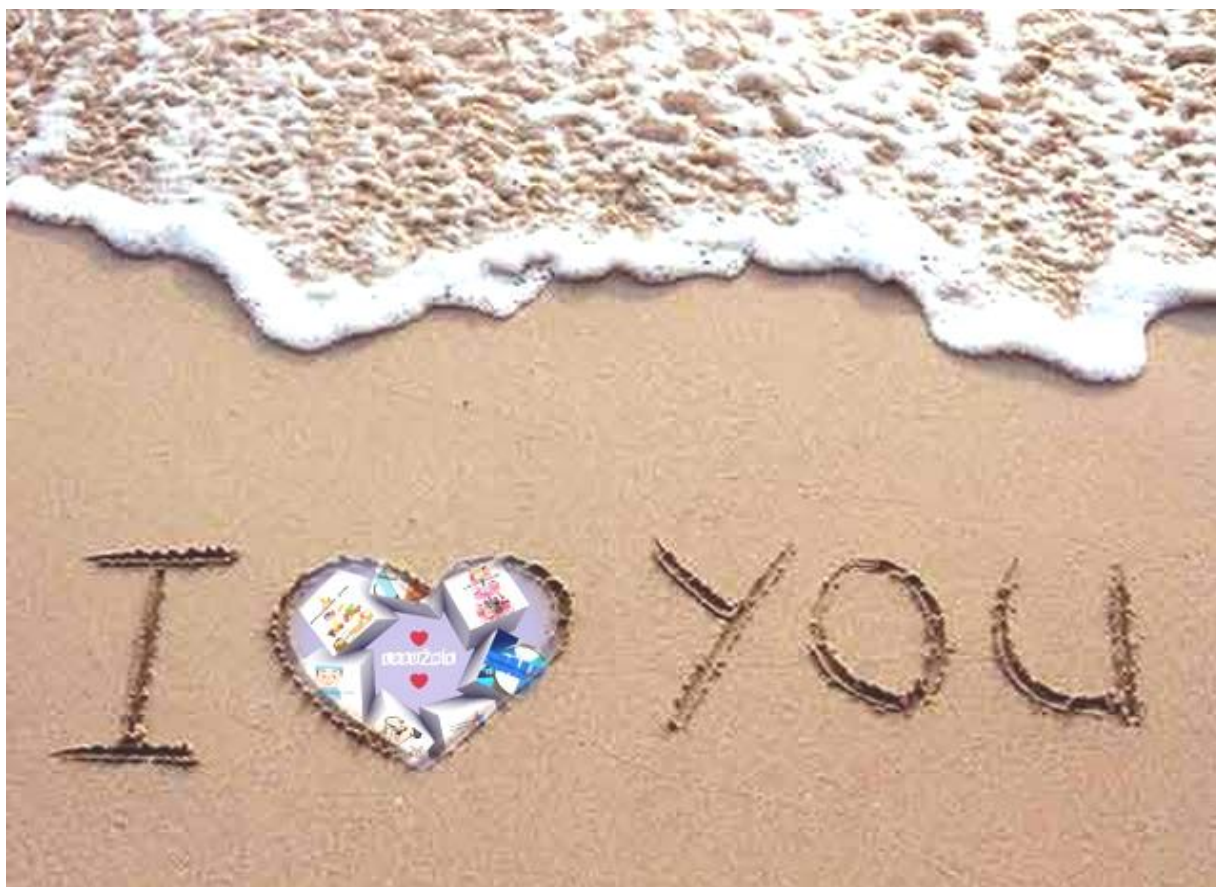
V 4. otázke sme zisťovali názor respondentov na aktuálny názov časopisu „Labužník“. Ako sme už písali, názov časopisu vymysleli žiačky II. S v zmysle, že všetci z rodu „potravinárov“ sme svojim spôsobom labužníci. Veď ako sa hovorí: „sme škola, ktorá vonia.“ Môžem povedať za celú redakčnú radu, že s výsledkom tejto otázky sme boli nadmieru spokojní. Takmer 80%

zahlasovalo, že sa im páči názov Labužník, čo znamená, že v blízkej budúcnosti plánujeme oficiálne pokrstenie nášho „školského dieťa“.

A keďže sme nevedeli ako hlasovanie dopadne, v poslednej otázke ste dostali možnosť vyjadriť svoj názor a napísať nám, ako inak by ste časopis pomenovali. Z navrhovaných možností vyberáme názvy ako „Comedus“, čo v latinčine znamená Labužník, „Maškrtníček“, „Potravinár“, „Cabajko“ ...

No a čo napísať na záver? V prvom rade, by sme sa chceli za celú redakčnú radu školského časopisu Labužník, poďakovať za čas strávený vyplňovaním dotazníka. Vážime si všetky vaše názory, postrehy, myšlienky, či už boli pozitívne ladené, ale aj za tie kritickejšie, ktoré nás v ďalšej práci posunú vpred. Tiež by sme chceli vyzvať každého „labužníka“ k aktívnej interakcii a spolupráci pri varení ďalších čísel nášho občasníka. Vaše otázky, postrehy, príspevky, nápady môžete aj naďalej posilať na: katarina.adamekova@sosp.sk alebo na alena.andrasiova@sosp.sk.

Dúfame, že sa vám bude časopis dobre čítať a želáme krásne prežitie letných prázdnin. Dočítania...

Autor: Ing. Katarína Adámeková

Sladké karamelové ĎAKUJEM!

Pandémia v súvislosti s ochorením COVID-19 priniesla veľmi náročné obdobie pre nás všetkých, zdravotníkov nevynímajúc. Práve zdravotnícky personál v nemocniciach pracoval mnoho mesiacov s vypätím všetkých síl, ba niekedy až na hrane svojich možností. Preto sa kolektív našej školy pod taktovkou pani riaditeľky rozhodol poďakovať sa im a potešiť ich sladkou karamelovou odmenou. V priebehu dvoch marcových dní naše šikovné majsterky odbornej výchovy pracovali na výrobe 2 500 veterníkov, ktorými obdarovali zdravotníkov v prvej línii. Čerstvo upečené veterníky putovali do Fakultnej nemocnice v Nitre, do Špecializovanej nemocnice Sv. Svorada – Zobor Nitra a na Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Nitre ako vyjadrenie nášho obdivu všetkým zdravotníkom za profesionalitu a nasadenie pri práci.

Na upečenie veterníkov bolo použitých 600 vajec, 105 litrov smotany, 10 litrov oleja, 40 kg cukru, 80 kg múky, 15 kg krémového prášku, 15 kg fondánu, 15 kg čokolády a 6 kg sušeného mlieka. Všetky suroviny na výrobu tejto sladkej odmeny dodali partneri našej školy, s ktorými spolupracujeme v rámci odborného výcviku žiakov v školskom systéme vzdelávania aj v systéme duálneho vzdelávania. Sme radi, že sa pričínili o takéto symbolické „ďakujem“ a pomohli nám zrealizovať náš projekt.

Autor: ZRPV Ing. Iveta Kapusníková

6. ročník súťaže amatérskej fotografie v SOŠ potravinárskej v Nitre (AMFO 2020 – 2021)

Predmetové komisie spoločenskovedných predmetov a SJL vyhlásili v novembri 2020 pre žiakov SOŠP v NR súťaž AMFO 2020 – 2021 v online priestore.

Témy v uvedenom ročníku boli prispôsobené danej situácii, keď všetci žiaci a učitelia sa presunuli z priestoru reality do priestoru virtuálneho.

Situácia si vyžiadala zostaviť témy amatérskych fotografií tak, aby odrážali život našich žiakov, ich každodennú činnosť v zajatí domácností .

1. Téma - „Moje gastronomické umenie“ mala za úlohu zviditeľniť remeselné zručnosti všetkých našich žiakov, ktorí sa počas pandémie snažili odreagovať gastronomickými činnosťami.
2. Téma - „Môj malý mikrosvet“ („Čo mám rád, ako ho vidím svojimi očami“) vyhovovala tým, ktorí sú umelecky senzitívnejší. Svojím objektívom zobrazili krajinu, boli to impresie z prechádzky v čarokrásnom prírodnom priestore.

Súťažné podmienky určovali výber jednej témy, žiaci mohli poslať maximálne 3 fotografie s označením autorstva a vlastného názvu práce.

Fotografie všetkých žiakov boli inštalované v marci 2021 vo vestibule školy. Je nám ľúto, že tradíciu vernisáže nám prekazila pandémia. Žiaci a zamestnanci školy si uvedené diela mohli pozrieť individuálne, mnohé sa prihovárali svojou originalitou, iné vzbudzovali chuť na gastronomické špeciality.

Po prehliadke stálej výstavy boli fotografie podrobené hodnoteniu poroty, ktorá bola zložená z učiteľov všeobecnovzdelávacích predmetov. Predsedníčkou poroty bola pani riaditeľka SOŠP v NR, Ing. Katarína Čurillová.

Zároveň víťazom blahoželáme a tým, ktorí sa zúčastnili, ďakujeme za zapojenie sa do súťaže. Vyjadrujeme nádej a presvedčenie, že naša tradícia vo forme obľúbenej školskej súťaže AMFO bude opäť budúci školský rok 2021 – 2022.

OCENENÍ ŽIACI:

I. TÉMA „MOJE GASTRONOMICKÉ UMENIE“

1. miesto Patrik Pénzeš IV.K
2. miesto Mária Hupková II.E
3. miesto Lin Zhou III.E

Patrik Pénzeš

Mária Hupková

Lin Zhou

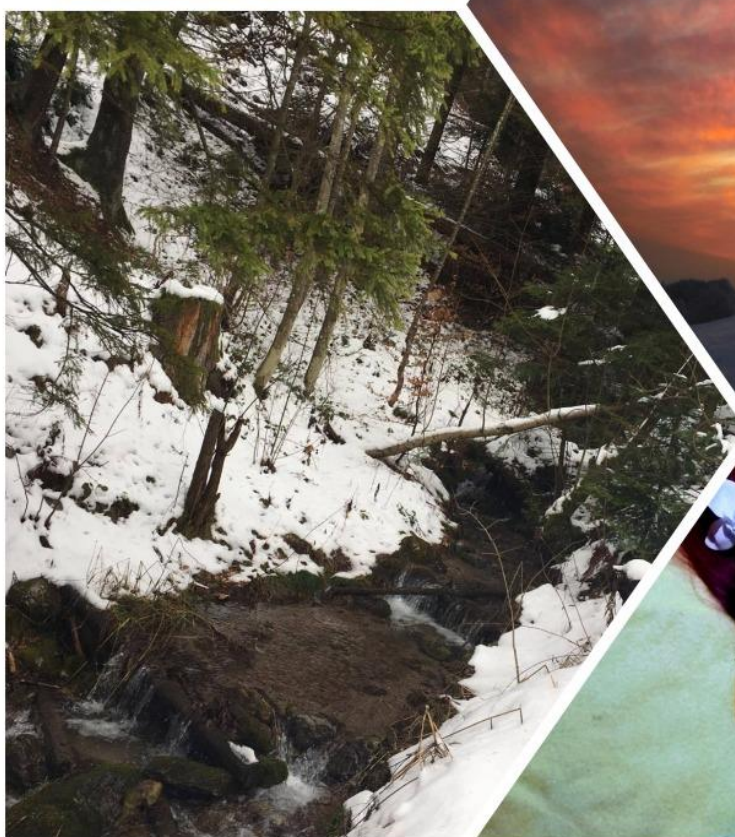
II. TÉMA „MÔJ MALÝ MIKROSVET“

1. Miesto Michal Krška III.K
2. Miesto Adrián Kostoláni II.S
3. Miesto Karin Fábryová I.M

Michal Krška

Michal Krška

Adrián Kostoláni

Karin Fábryová

Zúčastnili sme sa medzinárodnej literárnej súťaže

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu dalo do pozornosti ponuku na účasť v medzinárodnej autorskej literárnej súťaži, ktorá bola určená pre študentov stredných škôl SR vo veku od 14 do 18 rokov. Súťaž organizovalo Centrum pre židovsko-bulharskú spoluprácu „Alef“ a jej ústrednou témou bola: *„Kto zachráni jeden ľudský život, zachráni celý svet - poviem vám o svojom záchrancovi v kontexte holokaustu a záchrany Židov počas holokaustu“*.

Počas dištančného vzdelávania na vyučovacích hodinách online mali možnosť žiaci lepšie vnímať atmosféru tragického obdobia prostredníctvom vhodných ukážok, ktoré motivovali žiačku Stanku Frantovú (3.S) , ktorá na základe skutočného príbehu sa vcítila do kože tých, ktorí čelili najväčšej katastrofe – 2. svetovej vojny. Príbeh sa zachoval na základe rodinného tradovania, ústneho podania z generácie na generáciu. Názov krátkej poviedky je aktuálny, nevypovedá len o tragických udalostiach 20. storočia, ale aj ľahostajnosti človeka a filozofie nadradenosti rasy či národa, čo môže aj dnes spôsobiť nešťastie.

Jedným uchom dnu a druhým...

Stanislava Frantová III.S

Som 6-ročný chlapec a žijem v slávne – neslávnych časoch. Ale poďme radšej poporiadku. Bývam v dedinke Horný Jozefov Majer. Ozaj, aj moje meno je Jozef. To je neďaleko Hodonína. Som gazdovský syn , pre tieto časy nemám správny rodokmeň, nakoľko môj tata je Čech – Moravák a takých v dedine v týchto časoch Slovenského štátu nechcú. Najmä náš sused Jano Danay, ktorý si z jedného dňa - na druhý obliekol gardistickú uniformu a nechal narásť povestné fúzy.

Ešte som len dieťa, ale tuším, že to nie je tak, ako to bolo predtým. Predstavte si, že v našej jednotriedke ma necháva pán učiteľ stáť pred tabuľou ako najdokonalejšiu učebnú pomôcku, ktorá reprezentuje Čechúňov, ktorých režim nechce. Ale režim nechce aj iných. Najprv som si myslel, že najväčšia zbytočnosť som v dedine len ja, ale presvedčil som sa, že to tak nie je. A hneď vám porozprávam, ako som na to prišiel.

Písal sa rok 1940. Všade kvitli čerešne a v povetrí sa miešala vôňa zeme s vôňou jarných slnečných lúčov. Ale nebola taká istá ako pred rokom. Niečo iné, také zatuchnuté sa vznášalo nad dedinou. Ľudia boli málovravní, chýbal im úsmev jari a to ma rozčuľovalo a znervózňovalo zároveň. Pred našim domom sa zjavilo čosi nevidané. Po hradskej ceste sa valil dav čudných ľudí. Moja mama Anička ma chytila za ruku a rázne, s najväčším presvedčením vydala povel: „Jožko, prines vedro s vodou a hrnček!“ V duchu som sa spýtal, načo mamička, čo si... Najprv som si myslel, že ideme niečo polievať, ale ihneď ma jej pevná ruka postrčila, načrela do vedra s vodou a len ukázala na tých biednych ľudí, či skôr samé ruky a nohy. Ja som hneď vedel, čo mám robiť. A viete, že som nemal strach, ani z tých Fritzov, ktorí tam pokrikovali po Nich? Videl som tisíce smutných veľkých očí, bez výčítiek, plných bolesti a poníženia. Vtedy som to nevedel analyzovať, až odstupom času.

Keď sa všetka voda minula a ja som nabehal onen čudný maratón, mamička ma pohladila po vlasoch a šeptom povedala: „Jožko, pod' synček, máme prácu.“ O tejto udalosti sa u nás cez deň vôbec nerozprávalo. Ťažké myšlienky začali tlačiť v hrdle každého, kto sa zúčastnil sledovania stádovitého pochodu vystrašených ľudí.

Moja mamička mala veľa práce okolo gazdovstva a predovšetkým môjho malého bračeka Janíka, ktorý bol ešte v kolíske. Ten stále spal, akoby vedel, že nemá svojou detskou požadovačnosťou zaťažovať dospelých. V týchto dňoch kolíska bola miestom nehy, čistoty. To si mysleli moji rodičia. Ale malý Janík sa tiež stal asi nepohodlný, alebo skôr podozrivý pre nášho suseda Jana Danaya. Už som vám spomínal, že my sme boli Čechúni a on Slovák – gardista. Kadiaľ chodil, tam snoril, aby sa s informáciami zavďačil svojim bratom. To dopoludnie samozrejme pomáhal koordinovať transport Židov cez našu dedinu a neušlo mu ani moje pobehovanie s vodou. To vám poviem, že nič nie je horšie, ako ticho pred búrkou.

V dedine asi tri dni po transporte sa rozchýrilo, že niekoľko Židov ušlo a túlajú sa po okolí. Začali sa prehliadky gazdovských dvorov a domov v dedine. Bolo len počuť rehot a trieskanie dverí. To opäť náš milovaný sused. Nieкто zakričal cez plot. Hej Aňa, nemáte v dome ukrytého Žida? Kde je Vendelín?

Jano, čo si sa zbláznil, nemáš čo robiť. Staraj sa o seba. Ale netrvalo dlho, a skupinka čierno-uniformovaných smelo vkráčala na náš gánok: „ Domová prehliadka, susedka....!“ Jano prvý vkročil a podľho do prednej izby. Tam kolíska a môj brat. Začal chlapča budiť a prešmátral perinky, dokonca chcel, aby dieťaťko odhalili a ukázali, čo má v plienkach. Vtedy moja mamička, maličká vzrastom, ale veľká odvahou bojovníčka zvrieskla na Jana: „Ty si sa zbláznil, načisto ti to udrelo do hlavy, nehanbíš sa, čo povedia tvoj otec?“ Napokon sa Jano spamätal a skonštatoval sucho – tu nič nenájdem, veď ich mám stále na očiach. Poďme ešte k ostatným zasraným Čechúňom. Hľadali u Jiráskových, Smíchalových a ďalších. No na statkoch nenašli nikoho.

Večer, keď prišli chlapi domov z poľa, v ten deň rozrábali ornicu na trinástke, neverili vlastným ušiam. Tatínek, ako som mu hovoril, prišli k mame a zobrali ju do náručia. Vtedy tá duchom silná, ale postavou útlá ženička sa rozplakala. Po kuchyni sa začala plaziť smradľavá bezmocnosť človeka, ale vzápätí vzdor. Cez okno presvitali studené lúče ešte chladného mesiaca, ktorý sa škeril nad našim krajom.

Zrazu niekto zabúchal na oblok, to bola sestra mojej mamičky, teta Enofa: „Vendel, Aňa, ste doma?“

„Sme, bola som v Kolónii u Žida, ale ten tam už nepredáva, dom aj kráamek bol prázdny. Tie hyeny ich všetkých odviekli.“ „ A Vendel, vieš že robia prehliadky, hovorí sa, že zopár Židov sa skrýva na Dolnom chotári.“ „Ďurko videl dokonca pri rozrábke mladú ženu a decko.“ „Triasli sa pod mostom pri kravínoch.“ „Nehovor, to nemôžeme len tak nechať.“ „ Ste blázni, Vendel, netreba sa do žiadnej akcie púšťať, ten sviniar vás neustále sleduje, chceš prísť o deti, alebo vieš, kde ťa odvečú, ako tých, čo hnali tadiaľto minulý týždeň?!“

Ešte nesvitlo a už som počul, ako moja mamička hrmoce v komore. Cez pootvorené dvere som videl, ako nožom sa pasuje s veľkým pečnom chleba, ktorý sme priniesli od pekára. Potom do kanvičky naliala čerstvého mlieka a podľho s batohom. Na hlavu si dala šatku a v tichosti sa pratala do humna.

Keď som ráno vstal, už opäť bola doma. Pospevovala bračekovi a šúpala zemiaky. Nikomu nič o svojom konaní nepovedala. Takto to bolo každý úsvit nového dňa počas celého týždňa. No predsa čierny bratku, náš sused nezaháľal, sledoval, čo sa bude diať v našom dome. Jano sledil po našej mame ako stopársky pes. Napokon sme sa dozvedeli, že náš sused – gardista bol akčný a mladú Židovku udal. Za ňou a jej deťmi chodili aj iné ženy z dediny. Výsledok nemusím ďalej rozvíjať. Ženu odviekli do koncentračného tábora.

A jej deti? Boli dve. Jedna 6-ročná a tá druhá 4- ročná. Boli to také dve paličky, také tenké s veľkými čiernymi očami a dlhými vrkočmi. V čase prepadu neboli s mamou. Teta Enofa s mojou mamičkou v tom čase už dievčatá skrývali v jame na zemiaky a zeleninu vo vlastnom humne. Vedeli, že beštia ich neušetrí. A ešte jednu vec, využili recept, pod lampou býva najväčšia tma. Tak to bolo aj teraz. Matku nemohli ukryť, lebo by prezradili úkryt. Aspoň jej deti boli zachránené. Ja som vtedy nevedel podrobnosti, aby som niečo nevyzradil. Ale moja mamička bola odvážna a rozumná.

A čo sa stalo s Ester a Sarah? Pomohli ďalší odvážni. Bola to rodina martinského kňaza, ktorá zabezpečila odchod dievčat zo Slovenského štátu do USA, kde prežili, ale bez mamy, otca, ale prežili vďaka obetavosti mnohých, ktorí sa nebáli riskovať a postaviť proti takým Janom. A títo ľudia mi dali nádej, že nie som ani ja stratený. Čechúň, nech. Je to hanba byť iný? Asi nie. Je to len ťažšie.

Vtedy som si myslel, že nič sa nedá robiť, nedá sa nikomu pomôcť. Ale zázraky sa predsa len dejú. Neviem, či by som mohol žiť s vedomím, že nič sa nedá spraviť pre záchranu aspoň jedného človeka. Veď je to ľudské, keď dáte smädnému napiť. Keď hladnému dáte najesť. Ale ľudské nie je určite, keď odmietnete byť človekom. Moja mamička a všetky ženy a muži zostali ľuďmi a to naplnilo onú jar radosťou a šťastím.

Často som sa budil, ešte aj vo svojej dospelosti, že stojím pred tabuľou a som označený za iného, menejcenného. A mňa sa nikto nezastane, lebo som inej národnosti, patrím inde, lebo niekto povie, ty nie si človek... Kto som teda? K akému spoločenstvu patrím? Už viem, predsa k ľuďom dobrým obetavým a statočným, ktorí neochoreli na známu diagnózu jedným uchom dnu a druhým von. A to je fajn, lebo ľudská ľahostajnosť je egoizmus a egoizmus je cesta do pekla.

43. ročník súťaže SOČ

(Stredoškolská odborná činnosť)

školské a krajské kolo

Tento rok to bolo skutočne netradičné. No vlastne, ako sa to vezme. Dnes sa stáva tradíciou, že miesto v školskej lavici ostáva prázdne a ráno si žiaci a učitelia sadajú doma k stolu a zapínajú počítač, mobil, tablet a nechajú sa ponoriť do virtuálneho sveta.

Takto to prebiehalo aj 10. marca 2021, kedy sa uskutočnilo prvé online kolo súťaže SOČ, inak 43. kolo súťaže. Súťaž už má svoju tradíciu. Je zameraná na 17 odborných oblastí (prírodovedné, technické, humanitné a spoločensko-vedné odbory). Jej cieľom je podpora a vyhľadávanie talentovaných a nadaných žiakov stredných škôl, rozvíjať tvorivé kompetencie žiakov, kritické myslenie, odborné-teoretické vedomosti a odbornopraktické schopnosti a zručnosti. Písomnú odbornú prácu autori obhajujú ústne pred odbornou hodnotiacou komisiou, ktorá je zložená z učiteľov a zamestnancov našej školy.

V tomto školskom roku sa súťažilo v štyroch odborných oblastiach s nasledovným obsadením v odborných hodnotiacich komisiách a súťažiacich:

Problematika voľného času – členovia OHK: PhDr. Daniela Ščasná, Mgr. Ivana Hruboňová, Mgr. Angelika Blažková, **Súťažiaci:** Michaela Cicáková z 3.K triedy

Chémia, potravinárstvo – členovia OHK: Ing. Ľubica Kányayová, Ing. Erika Belicová, Ing. Natália Rakovská, **Súťažiaci:** Nikoleta Beňová zo 4.K, Matúš Janič zo 4.K, Fatima Bohunsky z 3.K triedy

Ekonomika a riadenie – členovia OHK: Ing. Sylvia Maladiová, Ing. Katarína Čurillová, Ing. Iveta Kapusníková, **Súťažiaci:** Zuzana Čanakyová, Lucia Hajašová, Barbora Švecová, Ľuboš Štibrányi, Mária Tábiová – žiaci z 2.M triedy

Pedagogika, psychológia, sociológia – členovia OHK: Mgr. Ivana Hruboňová, PhDr. Daniela Ščasná, Mgr. Angelika Blažková, **Súťažiaci:** Erika Čápekova a Klaudia Pšenáková (spoluautorky) z 2.S triedy

Po úspešnej obhajobe svojich prác prostredníctvom aplikácie ZOOM a diskusie s členmi odborných hodnotiacich komisií sa žiaci so svojimi prácami umiestnili nasledovne:

V oblasti Problematika voľného času: 1. miesto Michaela Cicáková

V oblasti Chémia, potravinárstvo: 1. miesto – Fatima Bohunsky

2. miesto – Nikoleta Beňová a Matúš Janič

V oblasti Ekonomika a riadenie: 1. miesto – Ľuboš Štibrányi

2. miesto – Zuzana Čanakyová

3. miesto – Lucia Hajašová, Barbora Švecová, Mária Tábiová

V oblasti Pedagogika, psychológia, sociológia: 1. miesto – Erika Čápeková a Klaudia Pšenáková

Všetci žiaci, ktorí sa umiestnili na prvých miestach zároveň postúpili do krajského kola súťaže kde reprezentovali našu školu. Krajské kolo sa konalo 24.3.2021 online. Po úspešnej obhajobe svojich prác sa naši žiaci v krajskom kole umiestnili nasledovne:

Michaela Cicáková – 3. miesto s prácou Nové povolanie v 21. storočí
Fatima Bohunsky – 3. miesto s prácou Dekoratívna kozmetika v živote ženy

Ľuboš Štibrányi – 4. miesto s prácou Podnikateľský plán spracovania bravčového mäsa

Klaudia Pšenáková a Erika Čápeková – 4. miesto s prácou Závislosť na sociálnych sieťach

Všetkým žiakom srdečne blahoželáme a ďakujeme za reprezentáciu školy!!!

Autor: Ing. Eva Barimiová

Tvorivý odborný výcvik

Absolvent 6442 K Obchodný pracovník je kvalifikovaný pracovník spôsobilý realizovať potrebné činnosti v obchode a službách. Má dobré znalosti v sortimente, vo vlastnostiach výrobkov, v spôsobe výroby, v odbyte. Vyzná sa v hospodárskej korešpondencii, obsluhu, využití informačných technológií a základoch účtovnej evidencie. Keď si tieto vety prečítate, môžete si myslieť, že je to nudný odbor, ale nie je tomu tak. Presvedčte sa. Na odbornom výcviku okrem udržiavania čistoty v prevádzke, vykladania tovaru atď. sa venujeme aj tvorivej činnosti, ako je zhotovenie darčkových kytíc alebo srdiečka z cukrovíniek a darčkových košíkov. Pri tvorbe týchto darčkov môžete využiť svoju fantáziu. Môžete vlastnoručne vyrobiť darček blízkej osobe, ktorú si vážite, máte ju radi. Takýto darček môžete darovať na narodeniny, meniny, Valentína, výročie atď. A v darčeku si vaša obdarovaná osoba nájde to, čo zbožňuje.

Odborný výcvik v COOP Jednote Progres, Nitra vyzerá takto:

Uloženie tovaru v predajni

Úprava tovaru v predajni

Skenovanie cien tovaru

Začiatok výroby sladkých kytíc

Ukladanie cukrovíniek do kytice

Hotové cukríkové kytice

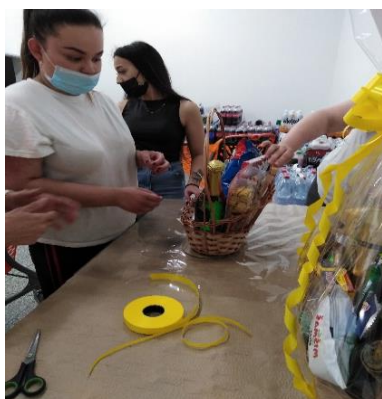
Začiatok výroby srdiečka

Ukladanie cukrovíniiek

Hotové srdiečko zo sladkostí

Začiatok tvorby darčkového koša

Pokračujeme v tvorbe

Posledné úpravy košíka

Hotové darčkové košíky

Hotové výrobky na predaj

Ak sa chcete stať výkonným pracovníkom v obchode, manažérom, na strednej úrovni, nákupcom, predajcom, pokladníkom, vedúcim prevádzky alebo predaja, skladníkom, pracovníkom v logistike a distribúcii a v iných funkciách, kde je potrebné úplné stredné odborné vzdelanie, nemusíte sa báť, že na odbornom výcviku bude nuda.

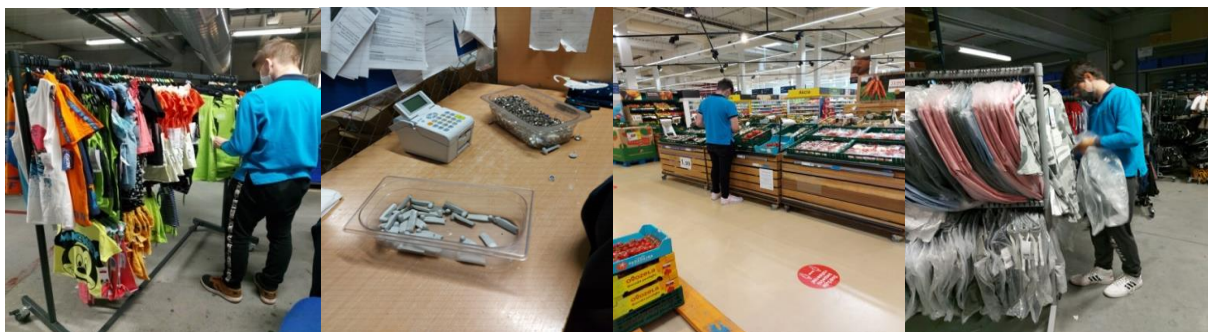
Autor: Ing. Emília Vašková

Prvý rok praxe v Tescu za nami

TESCO Bratislavská 5b, Nitra

V školskom roku 2020/2021 žiaci tretieho a štvrtého ročníka nastúpili na odborný výcvik do Tesca Nitra, Bratislavská 5. Žiaci začali OV vykonávať za štandardných podmienok prezenčnou výukou, ktorá sa v mesiaci október zmenila na dištančnú. Po zlepšení pandemickej situácie a obnovení vyučovania žiaci pokračovali vo vykonaní praxe prezenčnou formou na prevádzke. Žiaci počas vykonávania OV sa oboznámili so širokým sortimentom tovaru, skladovým hospodárstvom a nadobudli veľa nových skúseností, ktoré môžu využiť pri odštartovaní kariéry v novom zamestnaní. Odborná prax využíva, dopĺňa a upevňuje vedomosti žiakov získané v odborných predmetoch a vytvára u žiakov potrebné zručnosti a pracovné návyky. Praktické vyučovanie vedie žiakov k samostatnosti, rozvíjajú sa ich rozhodovacie a organizačné schopnosti a učia sa komunikovať s rôznymi generáciami ľudí.

Užite si letné prázdniny, načerpajte veľa elánu do nového školského roku.

Praje kolektív Bc. M. Kováčová, MOV M. Ščepková

Ako si vyrobiť radosť

Bolo nám doma dlho. Dištančné vzdelávanie, celé dni a mesiace nekonečnej práce pri počítači, pri všetkých druhoch možného spojenia cez prostriedky informačných technológií si už pýtali niečo iné, čo by nás rozptýlilo a potešilo. Neustále surfovanie po sieťach, hľadanie informácií na doplnenie učiva a túžba naučiť sa niečo nové nás zaviedli

k postupu ako zrelaxovať a potešiť seba alebo niekoho blízkeho. Decoupage alebo inými slovami servítková technika. Nepotrebuje až tak veľa, a už vôbec nie drahé pomôcky, aby sme vytvorili originálny kvetináč, alebo vázičku z už použitého materiálu. Podľa jednoduchého návodu majsterky odborného výcviku Ing. Andrášiovej, ktorá vyrobila zopár ozdobných predmetov na ukážku, žiaci II.S pod vedením majsterky odborného výcviku Ing. Adámekovej sa tejto práci veľmi tvorivo zhostili a vyrobili zopár krásnych predmetov, váz, rôznych nádob na všakovaké použitie. Pohládali sme použité plastové nádoby, sklené fľaše. Nádoby sme najskôr natreli bielou farbou pomocou štetca. Nechali sme zaschnúť a biely náter sme zopakovali. Kým nám náter schol, pripravili sme si viacvrstvové ozdobné servítky. Tie sme rozobrali, aby nám ostala jedna vrstva. A potom prišla tá najdôležitejšia a najvzrušujúcejšia práca. Nanášanie laku pomocou štetca na nádobu a postupné prikladanie ozdobnej servítky, pomaly, s trpezlivosťou, postupne s dávkou veľkého očakávania, čo nám z toho vznikne. Po priložení servítky na nádobu, sme jej vonkajší povrch pretreli štetcom, na ktorom bol lak. Servítku sme pretierali len raz, jemne, s ľahkosťou, aby sa nám pod štetcom vrstva servítky nezošúverila. A tak dookola, kým sme neprekryli celý povrch nádoby. Tam kde sme servítku už nepotrebovali, opatrne sme ju odtrhli. Na miestach, kde nám kúsok chýbal, odtrhli sme kúsok a štetcom ho ľahko hladením prilepili. Toto všetko sme robili na igelitovom obruse, aby sa nám nádoby neprilepili. Nakoniec sme lak sme nechali zaschnúť. Žiaci sa tohto druhu práce veľmi zhostili, pracovali tak zanietené, vdychovali tým vázičkám kus zo seba, že sa im ani nechcelo ísť domov a vytvorili z každého predmetu originálny kúsok. A tu je výsledok. Nech sa páči, posúďte sami.

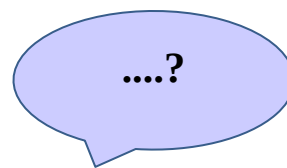

Autor: Ing. Alena Andrášiová

Jeden z nás

„Jeden z nás“ je rubrika, ktorá sa bude zaoberať zaujímavými žiakmi našej školy a ich aktivitami. V aktuálnom čísle sme si posvietili na Michala Lazára z II. S triedy, ktorého sme sa rozhodli trošku vyspovedať. Výber padol na neho kvôli tomu, že už druhý rok sa venuje barberingu. Korene barberingu siahajú do Anglicka, kde slovo barber znamená holič. V stredoveku sa dotýkanie brady iného muža považovalo za veľmi urážlivé. V tom čase sa dotyk cudzej brady považoval za hrozbu a takýto počin mohol skončiť vzájomným súbojom. Začiatkom 20. storočia sa brada ako módný doplnok pomaly vytrácala, čiastočne v reakcii na problémy spojené s 1. svetovou vojnou. Rast brady bol medzi vojakmi zakázaný, pretože brada znižovala tesnosť plynových masiek. Až desať rokov po 2. svetovej vojne sa objavila iná generácia a hnutie hippies. Do 60. až 70. rokov 20. storočia sa brada považovala za prejav slobody a odmietanie spoločenských konvencií.

Interview s Michalom

Ako si sa dostal k barberingu?

V roku 2018 som sa dostal do rúk barberovi Michalovi Vágaiovi. Jeho práca sa mi veľmi zapáčila a to ma inšpirovalo. Od toho dňa som sa o barbering začal zaujímať. Každý deň som si vyhľadával videá, články, fotky súvisiace s barberingom. Onedlho som si zaobstaral všetky potrebné nástroje a pod strojček sa mi dostal prvý dobrovoľník. Strihal som kamarátov, spolužiakov, rodinu, ktorí mi slúžili ako skúšobné modely. Vlasý pod mojimi rukami padali na zem každý deň, usilovne som pracoval na svojom sne, kým som do rúk nezískal tú správnu techniku, zručnosť a šmrnc.

Od koho si sa učil?

Tomuto umeniu sa nedá naučiť iba prostredníctvom videí, tak som chodil čerpať techniku aj do barberských salónov. Najčastejšie som sa učil od Golissa, Alexa Tanka, Michala Vágaia a Joshiho. Týmto chlapcom som vďačný, že ma neodbili a keď som potreboval mi vždy poradili.

Kto je tvoj najväčší vzor?

Tak ako v každej oblasti umenia, športu, kultúry, aj v barberingu sú vychytené mená slávnych barberov. Môj najväčší vzor je A-ROD, pôvodom Mexičan, ktorý strihá aj známe osobnosti v USA.

(A-ROD)

Aké máš plány do budúcnosti?

Po skončení strednej školy by som chcel pokračovať v štúdiu na vysokej škole ekonomického zamerania. Popri škole by som sa chcel zdokonaľovať v strihaní, založiť si svoj vlastný Barber Shop a mojím veľkým snom je zúčastniť sa súťaže Barber battle v kategórii hair tattoo.

V predchádzajúcej odpovedi spomínaš hair tattoo, vieš vysvetliť našim čitateľom o čo v tejto kategórii ide?

Hair tattoo je strih s kreatívnymi vzormi vo vlasoch. Postup je nasledovný: najskôr si spravím obrisy s kontúrovacím strojčekom, následne kontúry obťahujem britvou. Ak je potrebné, vzor ešte obťahujem alebo dokresľujem ceruzkou podľa farby vlasov.

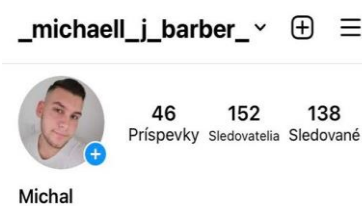
Mohol by si nám opísať ako vyzerá tvoj bežný deň?

Doobeda idem do školy alebo na prax, kde rozvíjam svoje vedomosti a zručnosti v odbore Pracovník marketingu. Po škole študujem hru na cimbal na Základnej umeleckej škole Heleny Madariovej. Keď si splním všetky povinnosti, po návrate domov sa venujem strihaniu. Doma

som si zriadil provizórne barberské štúdio. Denne strihám niekedy aj 3-4 hodiny. Je to moje hobby, preto ma táto činnosť naplňa.

Kto sú tvoji „zákazníci“?

Za posledný rok som si vytvoril pomerne stálu skupinu ľudí, ktorých strihám už pravidelne. Strihám kamarátov, rodinu, známych. Zatiaľ sa stále učím, zdokonaľujem svoje techniky, preto všetko robím z nezištných dôvodov. Svoju prácu propagujem prostredníctvom sociálnych sietí, ktoré mi priniesli veľa nových obdivovateľov, priateľov, followerov. Môj najmladší model mal iba 3 roky a najstarší 76 rokov.

Aký je súčasný trend v účesoch?

Dnešným veľkým trendom je štýl „skin fade“, čo znamená, že strih postupuje do stratena. Ďalším hitom v oblasti je už spomínané hair tattoo, čo znamená vytváranie rôznych vzorov vo vlasoch. Ide o akési tetovanie do vlasov.

A na koniec, by sme sa chceli Michalovi poďakovať, že bol ochotný ísť s kožou na trh. Ďakujeme za rozhovor a materiál, ktorý nám poskytol. Do budúcnosti ti prajeme veľa úspechov v tvojej kariére a mrte spokojných zákazníkov. Nech sa ti darí Mišo! ☺

Autorky: Natália Ruttkayová, Erika Čápeková, Klaudia Pšenáková, II. S

George Bernard Shaw: „Zo všetkých lások“
 Dokončenie nájdete v tajničke

[illegible]

1. Používa sa na zvoz mlieka.
2. Akosť iným slovom.
3. Dôležitá chemická látka pre funkciu štítnej žľazy. Jej chemická značka je I.
4. Používa sa na solenie syrov. Soľný.....
5. Odmerná sklenená nádoba so zábrusom a zátkou, pozdĺž ktorej je kapilára, používa sa na presné stanovenie hustoty kvapalín.
6. Enzým chymozín.
7. Separčná metóda oddeľovania tuhých látok od kvapalných.
8. Argentometrické stanovenie chloridov podľa (ako indikátor používa chroman draselný).
9. Analytická metóda hodnotenia potravín podľa zmyslov.
10. Odmerná analytická metóda, pri ktorej je odmerným roztokom dusičnan strieborný.
11. J
12. Polysacharid zložený z amylózy a amylopektínu.
13. 1 cm^3 je 1
14. Jeden zo spôsobov tepelného ošetrenia mlieka (do $100\text{ }^{\circ}\text{C}$).
15. J
16. Nezrelé mlieko.
17. 1000 ml.
18. Laboratórna sklenená nádoba slúžiaca na uchovávanie už vysušených vzoriek.
19. Jeden zo spôsobov tepelného ošetrenia mliek (od 100 do $120\text{ }^{\circ}\text{C}$).
20. Acidita.
21. Množstvo.
22. Chemické sklo, valcovitá nádoba, v ktorej môžeme miešať chemické látky, zahrievať, alebo určovať približný objem.
23. Odmerná analytická metóda, ktorá pri stanovení využíva oxidačno-redukčné vlastnosti jódu.
24. Mliečna bielkovina.
25. Chemická látka (farebná), ktorá sa používa na indikáciu ekvivalentného bodu pri titrácii.
26. Mliečny cukor.
27. Sklenená nádobka, ktorá sa používa na stanovenie tuku v mlieku.

Pomôcka: exsikátor

Správne znenie tajničky nájdete v nasledujúcom čísle časopisu

Správne znenie tajničky z prvého čísla časopisu je dokončením výroku François de La Rochefoucaulda:

„Jesť to je nevyhnutnosť, ale správne jesť, to je umenie“

Autor: Ing. Alena Andrášiová

Ekonomická osemsmerovka

E	N	H	E	D	A	N	E	V	V	Ž
K	I	R	Z	Ľ	A	V	A	K	D	I
O	I	T	V	K	L	A	D	L	T	V
N	D	L	H	P	R	E	D	A	J	N
O	B	C	H	O	D	E	Ľ	D	N	O
M	Á	R	U	D	S	O	N	Ý	V	S
I	K	C	E	N	A	K	S	I	Z	T
K	A	K	C	I	A	V	A	T	S	I
A	A	T	R	K	Z	M	L	U	V	A
S	P	O	L	O	Č	N	O	S	Ť	H
U	P	O	D	N	I	K	A	T	E	Ľ

DLH ,
ZMLUVA,
PODNIK,
OBCHOD,
EKONOMIKA,
VKLAD,
AKCIA,
DANE,
PREDAJ,
SPOLOČNOSŤ,
TRH,
VÝNOS,
ŽIVNOSTI,
PODNIKATEĽ,
ZISK,
STAV,
ZĽAVA,
CENA

Teória Adama Smitha, nazývaná

Adam Smith bol škótsky filozof, etik a sociológ, zakladateľ modernej politickej ekonómie. Smith bol tvorcom nových teórií v dobe, v ktorej žil. Hlavnou myšlienkou Smithovej teórie bol fakt, že štát by do ekonomiky vôbec nemal zasahovať. Presadzoval teóriu nazývanú aj neviditeľná ruka trhu, ktorá dáva odpoveď na základné ekonomické otázky. Je autorom knihy Bohatstvo národov. Ťažiskom Bohatstva národov je myšlienka, že voľný trh, hoci vyzerá chaoticky a neviazane, je v skutočnosti vedený k výrobe správneho množstva a druhov statkov takzvanou „neviditeľnou rukou“. Ak sa vyskytne nedostatok nejakého statku, vzrastie jeho cena, čo motivuje výrobcov produkovať viac tohto druhu statku, a tak sa samovoľne vyrieši jeho pôvodný nedostatok na trhu. Väčšia konkurencia medzi výrobcami a väčšia ponuka zasa vedú k zníženiu ceny produktu na úroveň jeho produkčných nákladov, čo je takzvaná „prirodzená cena“. Smith veril, že hoci sú ľudia často vedení lakomstvom a sebeckými pohnútkami, konkurencia na voľnom trhu pôsobí v prospech spoločnosti ako celku. Táto teória, dnes označovaná aj slovným spojením „laissez-faire“ (z francúzštiny, voľne preložené ako „nechať pracovať bez zásahov“), v ďalších obdobiach ovplyvnila vládnu legislatívu, obzvlášť výrazne v 19. storočí.

Autor: Erika Čápeková, II. S

Recept na leto

KURIATKO s vôňou Grécka

Predstavte si dlhý teplý večer na terase alebo v sobotu, keď je vám jedno, o koľkej budete obedovať. Nalejte si pohár domácej limonády, nikam sa neponáhľajte a užívajte si leto.

Celé kura umyte, osušte a rozdeľte na jednotlivé porcie (stehná, krídla, prsia), osolte a okoreňte.

Pripravte si marinádu

1,5 dcl olivového oleja, šťava z 2 limetiek, ½ téglika hustého (gréckeho) jogurtu, lyžica pomarančovej šťavy, lyžica medu, 2 nadrobno nasekané zelené cibulky, 2strúčiky pretlačeného cesnaku so štipkou soli, lyžička čerstvého oregana, lyžička čerstvého tymianu

Mäso naložte do 2/3 množstva marinády kožou dole minimálne na hodinu, najlepšie cez noc. Ideálne by malo byť v jednej vrstve a nemalo by sa prekryvať. Mäso vyberte z chladničky aspoň hodinu pred grilovaním, aby nabralo izbovú teplotu.

Gril rozpáľte na strednú teplotu a rošt potrite olejom, najlepšie slnečnicovým. Porcie položte na gril kožou hore a grilujte 12 – 15 minút z každej strany. Opakovane ho potierajte s marinádou. Na posledných 10 minút pridajte niekoľko cherry paradajok. Pichnite hlboko do mäsa grilovaciú ihlu alebo špajdlu-ak je vytekajúca šťava číra, je hotové. Pred podávaním nechajte kura ešte niekoľko minút zakryté odpočinúť.

Zatiaľ si pripravte paradajkový šalát

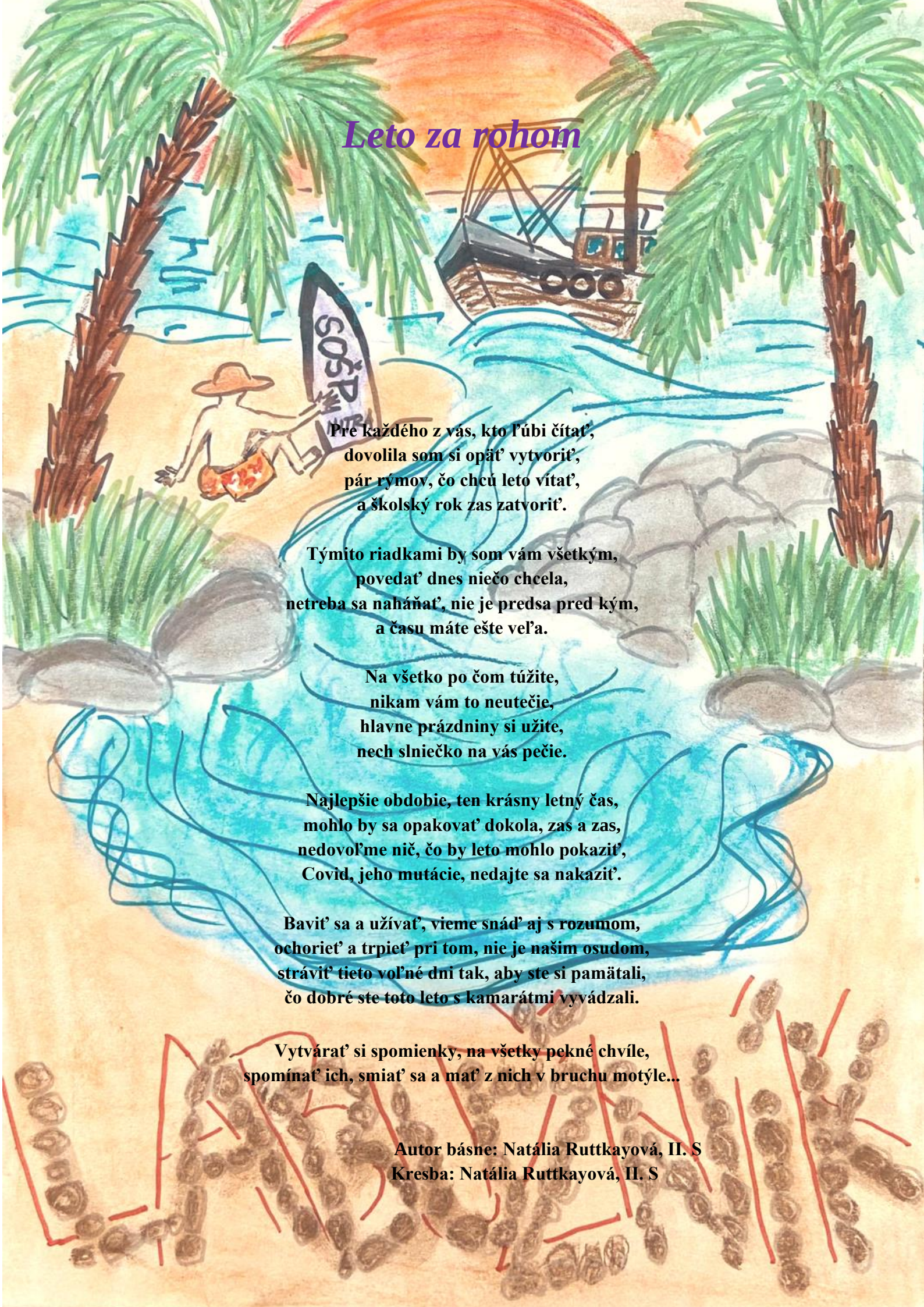
Rôzne druhy paradajok (kríčkové, mäsité, žlté) nakrájajte na menšie kúsky, množstvo odhadnite podľa počtu stravníkov (asi 100g šalátu na osobu), zalejte olivovým olejom, pokvapkajte octom, posolte, okoreňte, a premiešajte. Nakoniec pridajte ľahko ohrilované cherry paradajky, zľahka premiešajte s riadnou hrst'ou nasekanej bazalky.

Podávajte s jogurtovým dipom.

Jogurtový dip: téglik hustého (gréckeho) jogurtu, 100g syra feta nakrájaného na kocky, šťava z polovice limetky, lyžica čerstvého kôpru, štipka soli a korenia. Dobrú chuť a pekné leto praje Ščepková Mária.

Autor: MOV Mária Ščepková

Leto za rohom

Pre každého z vás, kto ľúbi čítať,
dovolila som si opäť vytvoriť,
pár rýmov, čo chcu leto vítať,
a školský rok zas zatvoriť.

Týmito riadkami by som vám všetkým,
povedať dnes niečo chcela,
netreba sa naháňať, nie je predsa pred kým,
a času máte ešte veľa.

Na všetko po čom túžite,
nikam vám to neutečie,
hlavne prázdniny si užite,
nech slniečko na vás pečie.

Najlepšie obdobie, ten krásny letný čas,
mohlo by sa opakovať dokola, zas a zas,
nedovoľme nič, čo by leto mohlo pokaziť,
Covid, jeho mutácie, nedajte sa nakaziť.

Baviť sa a užívať, vieme snád' aj s rozumom,
ochorieť a trpieť pri tom, nie je našim osudom,
stráviť tieto voľné dni tak, aby ste si pamätali,
čo dobré ste toto leto s kamarátmi vyvádzali.

Vytvárať si spomienky, na všetky pekné chvíle,
spomínať ich, smiať sa a mať z nich v bruchu motýle...

Autor básne: Natália Ruttkayová, II. S
Kresba: Natália Ruttkayová, II. S